

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱ دی ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

توشه ای برای موفقیت

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، فرهاد علی نژاد، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی، محمدحسین یگانه
جامعه‌شناسی	امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، نیلوفر طالبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، ابوالفضل تاجیک، مجید بیگلری، امیرحسین شکوری، علی رسولی، حسین رضائی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانبور، صفا حاضری، زهرا دامیار، امیرحسین کاروین، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی
فلسفه و منطق	محمد آقاصالح، پرگل رحیمی، سبا جعفرزاده صابری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آروین حسینی	_____	الیه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	آرش مرتضائی‌فر، ابوالفضل کاشی	فریبا رثوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	فاطمه صفری	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	زهرة قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفندر، فرهاد علی نژاد	_____	زهرة قموشی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	_____	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی نژاد	مهتاب شیرازی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	رامیلا عسگری	زهرة قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرة قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(معمربهیرایی)

کافی است در هر طبقه حاصل هزینه هر متر مکعب در مصرف (x) واحد را به دست آوریم:

$$f(x) = \begin{cases} 100x, & 0 \leq x < 30 \\ 115x, & 30 \leq x < 45 \\ 140x, & x \geq 45 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۳۶ تا ۵۲)

۲- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

$$\begin{aligned} 1 &\rightarrow a_1 = 1 \\ 1 \quad 1 &\rightarrow a_2 = 2 \\ 1 \quad 2 \quad 1 &\rightarrow a_3 = 4 \end{aligned}$$

دنباله حاصل از مجموع اعداد هر سطر در مثلث خیام به صورت زیر است:

$$a_n = 2^{n-1}$$

برای محاسبه مجموع اعداد سطر دهم کافی است $n=10$ در نظر بگیریم:

$$k^2 - 17 = 2^{10-1} \Rightarrow k^2 - 17 = 2^9$$

$$k^2 - 17 = 512 \Rightarrow k^2 = 529 \Rightarrow k = \pm 23$$

با توجه به اینکه شماره جملات دنباله از مجموعه اعداد طبیعی هستند، فقط $k=23$ را قبول می‌کنیم و داریم:

$$\frac{a_{k+1}}{6} = \frac{a_{23+1}}{6} = a_4 = 2^{4-1} = 2^3 = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۳- گزینه «۲»

(ابوالفضل بهاری)

$$a_1 = 27, a_2 = 18, a_3 = 12$$

$$\text{رابطه بازگشتی دنباله: } a_{n+1} = a_n \times \frac{2}{3} = \frac{2}{3} a_n$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۹)

۴- گزینه «۳»

(امیرضا زاکر زاده)

$$\xrightarrow{n=10} t_{11} = 2t_{10} - 10 + 1 \Rightarrow t_{11} = 2 \times 100 - 9 = 191$$

$$\xrightarrow{n=9} t_{10} = 2t_9 - 9 + 1 \Rightarrow 100 = 2t_9 - 8 \Rightarrow t_9 = 54$$

$$t_{11} - t_9 = 191 - 54 = 137$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۹)

۵- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

$$a_{n+1} = \begin{cases} a_n + k, & n \text{ مضرب ۳ باشد} \\ \frac{a_n}{2}, & n \text{ مضرب ۳ نباشد} \end{cases}, a_1 = 2$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{a_1}{2} = \frac{2}{2} = 1$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{a_2}{2} = \frac{1}{2}$$

$$\xrightarrow{n=3} a_4 = a_3 + k \xrightarrow{a_4 = \frac{3}{2}} \frac{3}{2} = \frac{1}{2} + k \Rightarrow k = 1$$

$$\xrightarrow{n=4} a_5 = \frac{a_4}{2} = \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow \frac{ka_5}{2} = \frac{1 \times \frac{3}{4}}{2} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه ۵۷)

۶- گزینه «۴»

(امیر مهوریان)

اگر مصرف ۳۰ متر مکعبی را ۳۰ درصد کاهش دهد، یعنی

$$(9) \left(\frac{30}{100} \times 30 = 9 \right) \text{ متر مکعب کاهش داده و } 21 \text{ متر مکعب مصرف می‌کند.}$$

طبق صورت سؤال:

$$21(\Delta b - 7) = \frac{1}{2} \times 30(b + 5) - 6 \Rightarrow 105b - 147 = 15b + 69$$

$$90b = 216 \Rightarrow b = 2/4$$

توجه کنید که مصرف ۳۰ متر مکعب در طبقه چهارم و مصرف ۲۱ متر مکعبی در طبقه سوم قرار دارد.

حال اگر مصرف را ۵۰ درصد کاهش دهد، یعنی نصف کند، به ۱۵ متر مکعب در ماه می‌رسد:

$$15(a - b) = 30(b + 5) - 168$$

$$\xrightarrow{b=2/4} 15a - 36 = 72 + 150 - 168$$

$$\Rightarrow 15a = 90 \Rightarrow a = 6$$

با افزایش ۱۰ متر مکعبی، هزینه آبها در طبقه پنجم محاسبه می‌شود:

$$a + 3b = 6 + 3 \times 2/4 = 6 + 7/2 = 13/2$$

$$\text{هزینه آبها: } 40 \times 13/2 = 260$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی قطعی، صفحه ۵۷)

۷- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

برای به دست آوردن جمله سوم دنباله کافی است $n=2$ را قرار دهیم و برای محاسبه مقدار $\sqrt{6}$ و $\sqrt{3}$ کافی است مقدار k را به ترتیب برابر ۶ و ۳ در نظر بگیریم:

$$1 - \text{محاسبه مقدار تقریبی } \sqrt{6} : (a_1 = 6, k = 6)$$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = \frac{1}{2} \left(a_1 + \frac{k}{a_1} \right) = \frac{1}{2} \left(6 + \frac{6}{6} \right) = \frac{7}{2}$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = \frac{1}{2} \left(a_2 + \frac{k}{a_2} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{7}{2} + \frac{6}{7/2} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{7}{2} + \frac{12}{7} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{49}{14} + \frac{24}{14} \right) = \frac{73}{28}$$

در نهایت داریم: $\sqrt{6} \approx \frac{73}{28}$

در شکل ۲: ۳ ستون ۳ تایی یعنی: (3×3) و در شکل ۳: ۴ ستون ۳ تایی یعنی: (4×3)
پس در شکل n ام، $(n+1)$ ستون ۳ تایی داریم، یعنی: $3(n+1)$
پس تعداد کل کاشی‌های رنگی شکل n ام برابر است با:

$$6n + 3(n+1) = 9n + 3$$

و تعداد کاشی‌های سفید مرحله n ام برابر است با: n
(البته به‌عنوان راه‌حل جایگزین، با شمارش کاشی‌های رنگی الگوی $12, 21, 30, \dots$ به‌دست می‌آید که ضابطه آن $a_n = 9n + 3$ است) بنابراین نسبت تعداد کاشی‌های رنگی به سفید در مرحله ۲۰ ام برابر است با:

$$\frac{9 \times 20 + 3}{20} = \frac{183}{20}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

ریاضی و آمار (۲)

(فرشید کریمی)

۱۱- گزینه «۳»

ابتدا عبارت‌ها را ساده می‌کنیم و سپس جملات با درجه یکسان را کنار هم می‌نویسیم و فاکتور می‌گیریم، در نهایت در نمایش ضابطه‌ای تابع همانی ضرب x باید ۱ باشد و ضرب x^2 و عدد ثابت صفر شود، پس داریم:

$$g(x) = a(x^2 - 2x + 1) + bx^2 + 5x + c$$

$$= ax^2 + bx^2 - 2ax + 5x + a + c$$

$$\xrightarrow{\text{فاکتورگیری}} (a+b)x^2 + (-2a+5)x + a+c$$

$$\begin{cases} -2a+5=1 \rightarrow -2a=-4 \rightarrow a=2 \\ a+b=0 \xrightarrow{\text{جای‌گذاری}} b=-2 \\ a+c=0 \xrightarrow{\text{جای‌گذاری}} c=-2 \end{cases}$$

در نمایش زوج مرتبی تابع $f(x)$ مقادیر c و b و a را جای‌گذاری می‌کنیم.

$$f(x) = \{(3, c+b), (4, \frac{1}{4}k), (5, -2a)\}$$

$$\xrightarrow{\text{بازنویسی}} \{(3, -4), (4, \frac{1}{4}k), (5, -4)\}$$

در نمایش زوج مرتبی تابع ثابت باید همه مؤلفه‌های دوم برابر باشند، پس:

$$\frac{1}{4}k = -4 \Rightarrow k = -16$$

$$\text{خواسته سؤال} = \frac{ac+b}{k} = \frac{2(-2) + (-2)}{-16} = \frac{-6}{-16} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۲- محاسبه مقدار تقریبی $\sqrt{3}$: $(a_1 = 3, k = 3)$

$$n=1 \Rightarrow a_2 = \frac{1}{2} \left(a_1 + \frac{k}{a_1} \right) = \frac{1}{2} \left(3 + \frac{3}{3} \right) = \frac{1}{2} (4) = 2$$

$$n=2 \Rightarrow a_3 = \frac{1}{2} \left(a_2 + \frac{k}{a_2} \right) = \frac{1}{2} \left(2 + \frac{3}{2} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{7}{2} \right) = \frac{7}{4}$$

در نهایت داریم: $\sqrt{3} \approx \frac{7}{4}$

$$\sqrt{6} - \sqrt{3} = \frac{7\sqrt{3}}{28} - \frac{7}{4} = \frac{7\sqrt{3} - 49}{28} = \frac{24}{28} = \frac{6}{7}$$

تذکر مهم: اگر برای حل سؤال سراغ محاسبه مقدار تقریبی $\sqrt{6} - \sqrt{3}$ بروید، بین گزینه‌های ۲ و ۳ احتمال انتخاب اشتباه خواهید داشت.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه ۵۹)

۸- گزینه «۱»

(علی قهرمان زاره)

$$a_{n+1} = 2[a_n] + \left[\frac{n}{2} \right], a_1 = \sqrt{2}$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = 2[a_1] + \left[\frac{1}{2} \right] = 2[\sqrt{2}] + \left[\frac{1}{2} \right] = 2(1) + 0 = 2$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = 2[a_2] + \left[\frac{2}{2} \right] = 2[2] + [1] = 2(2) + 1 = 5$$

$$[a_3] \xrightarrow{a_3=5} [5] = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه‌های ۵۲ تا ۶۰)

۹- گزینه «۱»

(مهم مریدی)

تعداد مربع‌ها را در هر مرحله به‌صورت دنباله می‌نویسیم:

$$1, 4, 9, \dots \Rightarrow \begin{cases} n^2 = \text{تعداد مربع در مرحله } n\text{ام} \\ 4^2 = 16 = \text{تعداد مربع در مرحله } 4 \\ 6^2 = 36 = \text{تعداد مربع در مرحله } 6 \end{cases}$$

$$16 + 36 = 52 = \text{مجموع تعداد مربع‌های مرحله } 4 \text{ و } 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوی فطی، صفحه ۶۰)

۱۰- گزینه «۳»

(امیر محمودیان)

طبق الگوی داده شده، مساحت هر کاشی سفید ۳ برابر هر کاشی رنگی است. در هر شکل، ۳ کاشی رنگی بالای هر کاشی سفید و ۳ کاشی رنگی پایین هر کاشی سفید قرار دارند. یعنی به‌ازای هر کاشی سفید، ۶ کاشی رنگی بالا و پایین آن قرار دارد. تعداد کاشی‌های سفید در هر مرحله برابر با شماره آن مرحله (یعنی n) است. پس در شکل n ام، n کاشی سفید داریم که $6n$ کاشی رنگی بالا و پایین آن‌هاست.

حال تعداد کاشی‌های رنگی را که قبل و بعد از کاشی‌های سفید قرار دارند می‌شماریم:

در شکل ۱: ۲ ستون ۳ تایی یعنی: (2×3) ,

۱۲- گزینه «۱»

(ممد بهیرایی)

$$D_g = D_f \cap D_g - \{x | f(x) = 0\} = \{3, 4, 7\}$$

$$\Rightarrow \frac{g}{f} = \left\{ \left(3, \frac{10}{5}\right), \left(4, \frac{17}{4}\right), \left(7, \frac{50}{5}\right) \right\} = \left\{ (3, 2), \left(4, \frac{17}{4}\right), (7, 10) \right\}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۴)

۱۳- گزینه «۳»

(کلنار بینقی)

در تابع ثابت، ضرب جملات شامل x از هر درجه‌ای به غیر از صفر، برابر صفر می‌شود، پس:

$$\frac{a}{2} - 6 = 0, \frac{a}{2} = 6, a = 12$$

$$\frac{a}{3} - b = 0 \xrightarrow{a=12} \frac{12}{3} = b \Rightarrow b = 4$$

$$f(x) = -b = -4 \Rightarrow f(a^x - b) = -4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۴- گزینه «۱»

(امیر مضموریان)

از آنجا که تابع از نقطه $(2, 1)$ می‌گذرد، یعنی $f(2) = 1$ است پس در ضابطه مسئله $x = 2$ را قرار می‌دهیم: از موم وی ای پی

$$\frac{a+2}{a-2} - \frac{a+4}{2a-2} = 1 \Rightarrow \frac{a+2}{a-2} - \frac{a+4}{2a-2} - 1 = 0$$

$$\frac{(a+2)(2a-2) - (a+4)(a-2) - (a-2)(2a-2)}{(a-2)(2a-2)} = 0$$

$$2a^2 - 2a + 4a - 4 - (a^2 + 2a - 8) - (2a^2 - 2a - 4a + 4) = 0$$

$$a(-a+6) = 0 \Rightarrow a = 0 \text{ یا } a = 6$$

اگر $a = 6$ باشد، ضابطه اول به صورت مقابل خواهد شد:

$$\frac{6+x}{6-x} - \frac{6+4}{10} = \frac{6+x}{6-x} - 1$$

که $x = 6$ مخرج کسر را صفر می‌کند و جزو دامنه تابع نیست، یعنی دامنه تابع برابر با \mathbb{R} نخواهد شد که با فرض سؤال، تناقض دارد. پس $a = 6$ غیرقابل قبول است. یعنی $a = 0$ است.

$$f(-2) = -3 \xrightarrow{\text{ضابطه دوم}} a(-2)^2 + b(-2) = -3$$

$$\xrightarrow{a=0} -2b = -3 \Rightarrow b = \frac{3}{2}$$

$$f(x) = \begin{cases} \frac{0+x}{0-x} = \frac{0+4}{0-2}, & x > 0 \\ 0 \times x^2 + \frac{3}{2}x, & x \leq 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} \frac{-x}{x} + 2, & x > 0 \\ \frac{3}{2}x, & x \leq 0 \end{cases} \Rightarrow f(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ \frac{3}{2}x, & x \leq 0 \end{cases}$$

توجه کنید چون ضابطه اول برای $x > 0$ است، پس در آن قرار نمی‌گیرید و مخرج صفر نمی‌شود.

$$f(3) + \frac{1}{2}f(-4) = 1 + \frac{1}{2} \times \frac{3}{2}(-4) = 1 - 3 = -2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

۱۵- گزینه «۲»

(ممد بهیرایی)

با توجه به نمودار تابع f ضابطه آن به صورت $f(x) = |x| + 1$ است. پس:

$$f(\sqrt{2}-1) = |\sqrt{2}-1| + 1 = |\sqrt{2}| - 1 + 1 = 1 + 0 = 1$$

$$f(1-\sqrt{3}) = |1-\sqrt{3}| + 1 = 1 + |-\sqrt{3}| + 1 = 1 - 2 + 1 = 0$$

$$|\pi-1| = |\pi| - 1 = 3 - 1 = 2$$

$$|2| = 2$$

$$\Rightarrow A = \frac{1+0}{2+2} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۶- گزینه «۳»

(علی قورمانزاده)

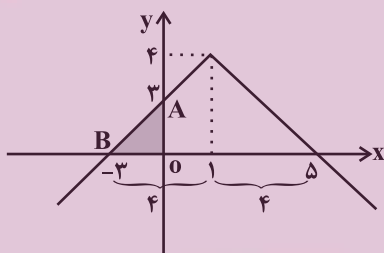
با توجه به اینکه عرض نقطه شکستگی نمودار برابر ۴ است، پس: $b = 4$

$$\xrightarrow{b=4} y = -|x-1| + 4$$

با توجه به اینکه نمودار باید تقارن داشته باشد، پس محل برخورد با محور x ها همان $x = 5$ و در سوی دیگر، $x = -3$ است.

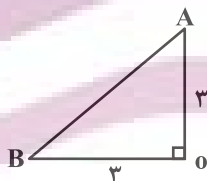
برای بدست آوردن A باید x را برابر صفر قرار دهیم:

$$\xrightarrow{x=0} y = -|0-1| + 4 = 3$$



$$S_{AOB} = \frac{3 \times 3}{2} = \frac{9}{2} = 4.5$$

با توجه به نمودار: $\frac{9}{2} = 4.5$



(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۱۷- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

معادله درجه دوم داده شده دو ریشه یکسان دارد (یعنی یک ریشه مضاعف دارد) بنابراین باید $\Delta = 0$ باشد:

$$\Delta = 0 \Rightarrow (-a)^2 - 4(1)(a) = 0 \Rightarrow a^2 - 4a = 0$$

$$a(a-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 0 \\ a - 4 = 0 \Rightarrow a = 4 \end{cases}$$

از طرفی در تابع علامت داریم:

$$\text{sign}(x) = \begin{cases} 1, & x > 0 \\ 0, & x = 0 \\ -1, & x < 0 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۱- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

بوستان سعدی در قالب مثنوی سروده شده است. عبارات دیگر گزینه‌ها همگی صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۸)

۲۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: با ازبین‌رفتن دربارهای ادب‌دوست، قصیده از رونق افتاد.

گزینه «۲»: مناطق عراق عجم و به‌ویژه شیراز مراکز ادبی در این دوره هستند.

گزینه «۴»: بی‌تعصبی حاکمان این دوره فرصتی را برای ابراز عقاید فراهم آورد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۶)

۲۳- گزینه «۱»

(فرهار علی‌نژاد)

تشریح موارد نادرست:

الف) سلمان ساوجی در غزل به سعدی و مولوی توجه خاصی داشت.

ب) شاهرخ از هنرمندان حمایت می‌کرد، اما قرآن کریم و شاهنامه در دوره بایسنقرمیرزا (پسر شاهرخ) با خط خوش نگاشته و با تصاویر زیبا آراسته شدند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۸)

۲۴- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

بیت «الف»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بیت «ج»: مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن

تشریح سایر ابیات:

بیت «ب»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعّلن

بیت «د»: در وزن «مفاعیلن مفاعیلن فعولن» سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۵- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

این گزینه، دارای ۳ پایه آوایی یا رکن است و بقیه گزینه‌ها، ۴ رکن دارند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۶- گزینه «۲»

(مهتبی فرهرای)

در سه بیت تشبیه یافت می‌شود.

تشریح ابیات:

«الف»: بیت فاقد تشبیه است.

«ب»: مانندکردن «روی» به «قمر» و همچنین «زلف» به «کمر» (تشبیه از نوع پنهان یا مضمّر)

«ج»: بیت فاقد تشبیه است.

«د»: «نواله هجر» و «خوان وصل»: اضافه تشبیهی

«ه»: دهان بار به غنچه (تشبیه از نوع پنهان و تفضیلی)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

یعنی مقدار تابع به‌ازای مقادیر مثبت برابر یک است، بنابراین با توجه به اینکه مقدار تابع به‌ازای a برابر یک شده است، تنها $a=4$ را قبول می‌کنیم و داریم:

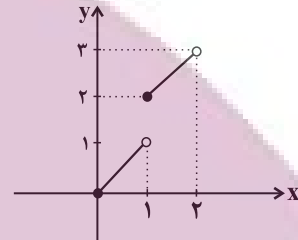
$$\begin{aligned} & 2 \operatorname{sign}(-a^2 + 1) + \operatorname{sign}(a - 4) \\ &= 2 \operatorname{sign}(-15) + \operatorname{sign}(0) = 2(-1) + 0 = -2 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۱۸- گزینه «۱»

(مهمر ممیری)

ابتدا نمودار تابع $f(x) = x + |x|$ را رسم می‌کنیم:



$$0 \leq x < 1 \Rightarrow |x| = 0 \Rightarrow y = x + 0 = x$$

$$1 \leq x < 2 \Rightarrow |x| = 1 \Rightarrow y = x + 1$$

از روی شکل واضح است که نمودار تابع $f(x) = x + |x|$ با خط $y = \frac{3}{2}$

هیچ برخوردی ندارد، پس k می‌تواند برابر $\frac{3}{2}$ باشد.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۹- گزینه «۳»

(اهمدرضا زاکر زاده)

با توجه به نمودار داده شده، $g(x) = 2x$ و $f(x) = 3x$ است، در ضمن دامنه هر دو تابع برابر \mathbb{R} است، پس:

$$(f + g)(x) = 3x + 2x \Rightarrow (f + g)(x) = 5x$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

$$(f - g)(-1) = 5 \Rightarrow f(-1) - g(-1) = 5 \Rightarrow 3 - a = 5 \Rightarrow a = -2$$

با توجه به اینکه اشتراک دامنه‌های f و g ، شامل ۴ است، پس $b = 4$ می‌باشد.

$$f = \{(-1, 3), (4, 2), (c, -2)\} \text{ و } g = \{(-1, -2), (4, 5), (2, 3)\}$$

اکنون دو حالت ممکن است اتفاق بیفتد:

$$(1) \quad c = d = 2$$

$$f - g = \{(-1, 5), (4, -3), (2, -5)\}$$

$$(2) \quad d = 4 \text{ و } c \neq 2$$

بنابراین یک مقدار ممکن برای d وجود دارد.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

۲۷- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

در این گزینه، آرایه تشبیه به کار نرفته است. «چراغ روز» استعاره از چشم است و «چون» در این جا معنای وقتی که می دهد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «آتش» استعاره از صورت است و شاعر طره را به عود تشبیه کرده است و می گوید: زلف چون عود خوشبوی خود را بر روی صورت سرخ چون آتش ریخته است و مصراع دوم می گوید: نسیم صبا که در زلف معشوق پرسه می زند، بر زلف معشوق وزیده و از بوی زلف معشوق بوی عنبر گرفته؛ پس دوباره تشبیه زلف به عنبر داریم.

گزینه ۲: «بنفشه» استعاره از زلف و «برگ سمن» استعاره از چهره معشوق است. شاعر گفته: معشوق زلفش را بر روی صورتش ریخته است که ناگهان سراسر دنیا، بوی مشک اذفر (تیزبو) گرفته است (غلو) که تشبیه زلف به مشک داریم به صورت مضمیر.

گزینه ۴: «آه صورآوا» یعنی ناله ای که چون صور بانگ مهیب دارد، بنابراین تشبیه آه به صور (شیپور) را داریم.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۲۶ تا ۳۰)

۲۸- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

در دو بیت، آرایه تشبیه به کار رفته است:

بیت «الف»: شاعر می گوید هر کجا که زلف معشوق خودنمایی کند، زشت است برای نافه که لاف بزند؛ یعنی زلف معشوق از نافه خوشبوتر و مشکین تر است.

بیت «د»: سیمین بدن (بدن نقره ای)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۲۶ تا ۳۰)

۲۹- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

ب) مشبه: جام شراب، مشبه به: مرهم / مشبه: خورشید، مشبه به: مومیایی
د) مشبه: شاعر، مشبه به: سیمرغ / مشبه: حقیقت، مشبه به: کوه قاف

تشریح سایر ابیات:

الف) مشبه: تو / مشبه به: شمع / ادات: چون / وجه شبه: سوختن و رفتن
(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه های ۲۶ تا ۳۰)

۳۰- گزینه ۴»

(مهتابی فراهی)

کنایه: خشت زیر سر داشتن (فقر) - بر تارک هفت اختر پای (به مقام والا رسیدن)

پارادوکس: مصراع اول

استعاره: «تارک هفت اختر»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۳۱- گزینه ۴»

(سعید بیغری)

لف: زلف، روی / نشر: روز و شب (لف و نشر مشوش)

تشریح دیگر گزینه ها:

گزینه ۱: «۱»: لف: ولی، عدو / نشر: پر نور، نار (لف و نشر مرتب)

گزینه ۲: «۲»: لف: مهر، کین / نشر: سود، زیان (لف و نشر مرتب)

گزینه ۳: «۳»: لف: زلف، روی / نشر: صلیب، صنم (لف و نشر مرتب)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریح معنوی، صفحه های ۵۷ تا ۵۹)

۳۲- گزینه ۳»

(یاسین موریان)

استعاره: اینکه شمع، مشغول رفتن باشد، استعاره ممکنه و تشخیص است. / کنایه: «گرم کاری بودن» کنایه از مشغول انجام کاری بودن / پارادوکس: اینکه شمع ایستاده باشد و در عین حال مشغول رفتن هم باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بریح، ترکیبی)

۳۳- گزینه ۱»

(یاسین موریان)

وزن بیت گزینه ۱: «مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن» یا «مستفعلن مفاعلن»

اوزان سایر ابیات:

گزینه ۲: «مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعلن»

گزینه ۳: «فاعلاتن مفاعلن فعلن»

گزینه ۴: «مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن»

همان طور که مشخص است، پایه آوایی «مفاعلن» در گزینه های «۲»، «۳» و «۴» مشترک است؛ اما بیت گزینه ۱، فاقد آن است.

توجه داشته باشید که پایه «مفاعل» که در گزینه ۱ به کار رفته است، با پایه «مفاعلن» متفاوت است.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۳۴- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

در مصراع گزینه ۱، هیچ اختیاری مشهود نیست. واژه «بده» مختوم به های ملفوظ است و هجای «ده» بلند است.

توجه: های بیان حرکت، از جمله موارد مشکوک اختیار زبانی تغییر کمیت مصوت کوتاه است. (مانند واژه «همه»)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۲: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «-» در ترکیب «دل تنگ»

گزینه ۳: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «-» در ترکیب «بزم عارفان»

گزینه ۴: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه «-» در ترکیب «تیر هلاک»

آزمون وی ای پی (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه های ۵۰ تا ۵۲)

۳۵- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) مصوت کوتاه «ب» در واژه «همه» بلند تلفظ می شود.

ب) مصوت بلند «ی» در واژه «قاضی» کوتاه تلفظ می شود و مصوت کوتاه «ب» در ترکیب «قاضی شهر» بلند تلفظ می شود.

ج) مصوت بلند «و» در واژه «جادو» کوتاه تلفظ می شود و در ترکیب «جادوی نابه کار» مصوت کوتاه «ب» بلند تلفظ می شود.

د) مصوت بلند «ی» در واژه «خاقانی» کوتاه تلفظ می شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه های ۴۹ تا ۵۴)

۳۶- گزینه ۲»

(یاسین موریان)

وزن بیت: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعلن / حذف همزه: ۱- «کجایی ای» /

تغییر کمیت مصوت: ۱- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، در هجای سوم مصراع اول (بی)، ۲- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، در هجای پنجم مصراع دوم (ری)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «۱»: وزن بیت: مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن / حذف همزه: ۱- «خوش است»، ۲- «در این» / تغییر کمیت مصوت: ۱- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای دوازدهم مصراع اول (ب)، ۲- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای دوم مصراع دوم (ب)

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

- اصطلاح جنگ‌های نامنظم را اولین بار شهید مصطفی چمران به کار برد و روش‌های ویژه‌ای برای آن ابداع کرد.

- جنگ‌های نامنظم، مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند.

- کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند.

(پایامه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۴۲- گزینه «۱»

(آزیتا بیدری)

کاهش مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی $\xleftarrow{\text{پیامد}}$ تغییر نظم اجتماعی براساس آرمان‌ها و ارزش‌ها

کنش اجتماعی $\xleftarrow{\text{علت}}$ حفظ وضع موجود یا تغییر آن

کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد $\xleftarrow{\text{پیامد}}$ آگاهی و معناداری کنش

(پایامه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۴۳- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سیننی)

تشریح عبارات نادرست:

- سقوط ارزش‌ها، یکی از پیامدهای نادیده گرفتن کنش است و اخلاق گریزی، در نتیجه سقوط ارزش‌ها اتفاق می‌افتد.

- تعبیر «ففس آهنین» توسط ماکس وبر ارائه شد.

(پایامه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۴۴- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌سیننی)

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند.

- تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی، به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. برای جلوگیری از بروز چنین پیامدهایی، کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه‌شناسان قرار گرفت.

(پایامه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۴۰)

گزینه «۳»: وزن بیت: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن / حذف همزه: ۱- «کن است»، ۲- «است آن» / تغییر کمیت مصوت: ۱- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای سیزدهم مصراع اول (ر)
گزینه «۴»: وزن بیت: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع / حذف همزه: ۱- «دست آر» / تغییر کمیت مصوت: ۱- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، در هجای هفتم مصراع دوم (ت)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۴)

۳۷- گزینه «۲»

(مهمربین یلگانه)

در این بیت شاعر از خداوند طلب آگاهی‌بخشی و رهنمودن می‌کند که دلالت بر آگاه‌سازی و هدایت خداوندی دارد.

در ابیات سایر گزینه‌ها به ترتیب شاعر از خداوند درخواست افزودن بر آتش عشق و شوق (گزینه ۱)، برآوردن امید و دعا (گزینه ۳) و بخشایش (گزینه ۴) دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۳۸- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴»، «حیرت از آفرینش پررمزوراز الهی و ناتوانی انسان در فهم راز جهان» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیدل سرمستی‌های عارفانه و عاشقانه خود را بزرگ‌تر و سرشارتر از آن می‌داند که به می‌انگوری [شادمانی‌های زودگذر دنیایی] آلوده باشد.
گزینه «۲»: بیدل سخنان والای عارفانه را برتر از امکان بیان می‌داند و بر این باور است که محرمی برای بیان این سخنان وجود ندارد.
گزینه «۳»: دیدن زیبایی‌های حضرت حُسن [خدای بزرگ] با چشم و گوش این جهانی میسر نیست و تنها اندکی از این زیبایی‌ها از پس نقاب چشم عادی دیده خواهد شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۵)

۳۹- گزینه «۳»

(سعید یغفری)

در هر دو بیت صورت سؤال و گزینه «۳» به این مفهوم اشاره شده است که فقط خدا باقی است و دیگر پدیده‌های جهان نابودشدنی‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۴۰- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی‌پور)

مفهوم بیت گزینه «۳» ثابت‌بودن تقدیر و تغییرناپذیری آن است؛ اما ابیات بقیه گزینه‌ها مفهومی‌شان این است که انسان خام از احوال انسان کامل خبردار نیست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۴۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

- ماکس وبر از سلطه چنین نظامی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد، به قفس آهنین تعبیر می‌کند.

- ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جافتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۷ و ۴۰)

۴۶- گزینه «۲»

(آزیتا بیدقی)

درباره کل زندگی انسان مطرح است ← مسئله معنا
همواره ذهن انسان‌ها و بسیاری از اندیشمندان را به خود مشغول کرده است
← پرسش از معنای زندگی

صاحبخانه با شنیدن صدای کوبه متوجه می‌شود که مهمان پشت در آقااست
یا خانم ← مسئله معنا

یکی از پرسش‌های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی ←
چگونه می‌توان معنای زندگی و معنای کنش انسان‌های دیگر را فهمید؟

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۳)

۴۷- گزینه «۲»

(میبه مپی)

برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی
درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق این پدیده‌ها را
نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۶)

۴۸- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

بررسی عبارات نادرست:

الف) وجه اشتراک شهادت طلبی و فدا کردن جان برای وطن، دست شستن از جان و زندگی در دنیا و استقبال از مرگ است. شوق به حیات جاودانه و مبارزه با ظلم، از معانی شهادت طلبی است.

ج) تنوع فرهنگ‌ها، خرده فرهنگ‌ها و موقعیت اجتماعی، از ویژگی‌های اجتماعی - فرهنگی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۴۹- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌سینی)

ماکس وبر معتقد بود کنش اجتماعی، معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی، از طریق حواس مطالعه کرد، بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید. وبر با اینکه فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آنجا که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست، معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد. از این رو تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت. به همین دلیل، وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد. از نظر او جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌هایی که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند؛ زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۵۰- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

- هدف رویکرد تفسیری، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی نیست؛ بلکه معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۵۱)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: نادرست (کنش‌هایی که در حضور دیگران ولی بدون توجه به آن‌ها اتفاق می‌افتند، کنش اجتماعی نیستند). - نادرست (کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد).

گزینه «۳»: درست - نادرست (این نوع کنش در ارتباط با دیگر افراد انسانی صورت می‌گیرد).

گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۲- گزینه «۴»

(سیرمهمر مدنی ریتانی)

- هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

- ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

- ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۱۱۳)

۵۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۵۴- گزینه «۱»

(امیرمهری افشار)

زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده‌های طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند. انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند؛ آن‌ها خانه‌های خود را به‌گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشد، انبارها و سیلوهایی را بنا می‌کنند تا با خشکسالی مقابله کنند. در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند و کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را برمی‌گزینند. پس زلزله و خشکسالی به‌واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۵- گزینه «۳»

(میبیه مهبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۲»: غلط (پدیده‌های تکوینی، پدیده‌هایی هستند که انسان در ایجاد آن نقشی ندارد). - صحیح

گزینه «۴»: غلط (تعریف پدیده‌های تکوینی است). - غلط (خانواده و ترافیک پدیده‌های اعتباری هستند).

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۶- گزینه «۲»

(سیرمهمر مدنی ریتانی)

به ترتیب گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» مربوط به دیدگاه‌های اول، سوم و اول می‌باشند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۵۷- گزینه «۴»

(آزیتا بیدری)

فرهنگ جبرگرا - انسان محکوم به سرنوشتی محتوم است.

پرش‌های متغیر بشر - بحران زیست‌محیطی

مراسم حج - تأکید هم‌زمان بر شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان فرهنگ‌ها

معنای آن براساس ارزش‌های جهان شمول حقیقت و معنویت و عدالت مشخص می‌شود - آزادی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۵۸- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- ایرانیان باستان، فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.

- مغولان با قدرت نظامی خود مناطق وسیعی از جهان را تصرف کردند ولی فرهنگ آن‌ها، قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی جهانی شدن را نداشت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

۵۹- گزینه «۳»

(میبیه مهبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مربوط به جهان انسانی است. - فرهنگ حق - از ویژگی‌های استعمار نو

گزینه «۲»: مربوط به بخش فردی جهان انسانی است. - از ویژگی‌های جامعه تغلب - یکی از ویژگی‌های استعمار نو

گزینه «۴»: جهان تکوینی - در تعریف اغلال و سلاسل گفته شده است - از ویژگی‌های استعمار نو

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۶، ۱۳، ۲۴ و ۲۵)

۶۰- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست (مربوط به استعمار قدیم است). - نادرست

گزینه «۳»: نادرست (در استعمار قدیم مجریان حضور نداشتند). - درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست (کشورهای استعمارگر از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده نمودند). - درست

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

روانشناسی

۶۱- گزینه «۲»

(مهمربیبی)

تحت کنترل بودن مسئله نشان‌دهنده این است که تفکر کاملاً آگاهانه است؛ به عبارتی دیگر ما نمی‌توانیم چیزی را که نسبت به آن آگاهی نداریم، تحت کنترل بگیریم.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۶۲- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست و اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۶۳- گزینه «۳»

(مهیرضا توکلی)

روش‌های تحلیلی حل مسئله، مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است و مورد قبول همگان و ضامن دستیابی به راه‌حل مسئله می‌باشد. در مثال‌های «الف» و «د»، افراد پس از نیازسنجی واقعی و با روش منطقی، اقدام به حل مسئله نموده‌اند. در مثال «ب» و «ج» از روش‌هایی استفاده شده است که به دلیل اتکای این روش‌ها به احساسات و سلاقی شخصی، به روش‌های اکتشافی یا شهودی معروف‌اند.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۹)

۶۴- گزینه «۱»

(مهوری پاهری)

در روش خرد کردن مسئله یک مسئله بزرگ به چندین مسئله کوچک تبدیل می‌شود.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۲۸)

۶۵- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

فرد باید تلاش کند وضعیت موجود را به وضعیت مطلوب نزدیک کند.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷)

۶۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

به ترتیب هریک از گزاره‌ها به ارزیابی راه‌حل‌ها و به کارگیری روش‌های مناسب برای حل مسئله پرداخته است.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۶۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در روش مهندسی معکوس به تدریج و با گذشت زمان؛ دانش ما رشد یافته و امکان حل مسئله فراهم می‌شود.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

۶۸- گزینه «۴»

(نیلوخر طالبی)

- وقتی هدف روشن نباشد درک از مسئله ناقص خواهد بود.

- عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود.

- شناخت وضعیت فعلیتان به شما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی بشناسید و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهید.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۶)

۶۹- گزینه «۱»

(مهمربیبی)

دانش آموز یک مسئله کلامی را مجدداً و این بار به صورت تصویری مطرح کرده است و به عبارتی مسئله را بازنمایی کرده است.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۲)

۷۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

با توجه به مبهم بودن وضعیت فعلی، عدم تعیین دقیق راهبردهای در دسترس و ... مسئله مورد نظر از نوع خوب تعریف نشده است، در نتیجه احتمال دستیابی یا عدم دستیابی به هدف (موفقیت در جلسه)، مشخص نیست و تعیین آن دشوار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مسئله‌های خوب تعریف شده هم ممکن است پیچیده باشند.

گزینه «۲»: زرفتن به جلسه به نوعی فرار از حل مسئله است نه راه‌حل آن.

گزینه «۴»: قوانین استاندارد برای رسیدن به هدف در مسئله‌های خوب تعریف نشده وجود ندارد.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۷۱- گزینه «۳»

(مرتضی کلظم شیرودی)

«كَانَ النَّاسُ»: مردم بودند / «أُمَّةً وَاحِدَةً»: امتی یگانه، یک امت واحد / «بَعَثَ»: فرستاد، برانگیخت / «اللَّهُ»: خداوند / «التَّبِیِّینَ»: پیامبران، رسولان / «مُبَشِّرِينَ»: بشارت‌دهنده، مژده‌دهنده (نقش حال را دارد و تنها در این گزینه به درستی ترجمه شده است ← رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۱»

(فاطمه منصورقالی)

«هجمت الجراد»: ملخ‌ها هجوم بردند (حمله کردند) (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «علی مزارع»: به مزرعه‌ها، به مزارع / «القریة»: روستا، آبادی / «أكلت»: خوردند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «المحاصيل الزراعية»: محصولات کشاورزی (زراعی) / «خسائر کبیرة»: خسارت‌های بزرگی (رد گزینه «۲») / «بقضم»: با جویدن (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «النباتات النَّضرة»: گیاهان تر و تازه (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۴»

(پیروز ویاں - گنبد)

«من»: هرکس (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «إجتنب عن»: از ... دوری کند / «العُجب»: خودپسندی، خودپسند بودن / «أحبَّ النَّاسَ»: مردم را دوست بدارد («النَّاسَ» مفعول و منصوب و «أحبَّ» فعل ماضی است ← رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «حسب ما قرأناه من الآیات»: مطابق با آنچه از آیات خواندیم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أحبَّ المخلوقات»: محبوب‌ترین مخلوقات («المخلوقات» مضاف الیه و مجرور و «أحبَّ» اسم تفضیل است ← رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أحبَّه أيضاً»: من نیز او را دوست دارم («أ» در وزن «افعل»، نشانه فعل بودن آن است و اسم تفضیل نیست. (رد گزینه «۳»))

(ترجمه)

۷۴- گزینه «۳»

(سید مهملعلی مرتضوی)

«ینهمر»: می‌بارد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «نشم»: می‌بوییم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «رائحة الأرض»: عطر زمین را (رد گزینه «۴») / «هكذا»: این چنین / «القلوب»: قلب‌ها (رد گزینه «۲») / «حین»: هنگامی که (رد گزینه «۴») / «تمتلی»: لبریز می‌شوند / «تُخبر»: باخبر می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الجميع»: همه / «عنه»: از آن (رد گزینه «۴»)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۱»

(علی رسولی)

«لَو»: اگر (رد گزینه «۲») / «أعطیت»: داده می‌شد (فعل مجهول است و همچنین به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود ← رد سایر گزینه‌ها) / «الأقالیم السبعة»: سرزمین‌های هفتگانه / «تحت»: زیر / «أفلاکها»:

آسمان‌هایش (رد گزینه «۳») / «للعبد المُتقی»: به بنده باتقوا / «کی»: تا / «یعصی الله»: از خدا سرپیچی کند / «لما ارتکب معصیة»: گناهی را انجام نمی‌داد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «أبدأ»: هرگز

نکته مهم درسی:

دقت کنید در ساختار (لَو + فعل ماضی + فعل ماضی)، فعل به صورت ماضی استمراری یا بعید ترجمه می‌شود. از مومن وی ای پی

(ترجمه)

۷۶- گزینه «۳»

(ابوالفضل تاپیک)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ترجمه درست عبارت: «آیا تو دوست را بر خودت برمی‌گزینی (ترجیح می‌دهی)؟!»

گزینه «۲»: «يُعجِبُنِي»: خوشم می‌آید

گزینه «۴»: ترجمه درست عبارت: «پندهایی که لقمان به پسرش داد، با آن همه جوانان هدایت می‌شوند!»

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۲»

(ولی بربری - ابهر)

ترجمه درست عبارت: هرکس گناه کند در حالی که می‌خندد، وارد جهنم می‌شود در حالی که گریه می‌کند!

نکته مهم درسی:

گاهی قید حالت به صورت یک جمله اسمیه (مبتدا + خبر) همراه با «واو حالیه» می‌آید.

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۳»

(امیرمسین شکوری)

«این دو شریک»: هذان الشریکان (رد گزینه «۲») / «با هم داد و ستد نکردند»: ما تعاملًا (رد گزینه «۴») / «قیمت‌های کالاها»: أسعار البضائع (رد گزینه «۱») / «زیرا»: لِأَنَّ (رد گزینه «۴») / «گران»: غالیة (رد گزینه «۲») / «بود»: كانت (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

زمستان در درون ما چه می‌کند؟! ما را مهربان‌تر و زیباتر می‌گرداند و به کسانی که دوستشان داریم، نزدیک‌تر می‌کند، و آنطور که بسیاری از شاعران از آن تعبیر می‌کنند، ما را شاعرانه‌تر می‌سازد. زمستان، باران‌ها و سرما همگی از درهایی هستند که شاعر در توصیف عشق به کار می‌گیرد، نزار قبانی در قصیده‌ای می‌گوید: و من نیز می‌خواهم در عشق خود، زمستانی و انقلابی و طوفان باشم! ولی اشعاری هم وجود دارند که درباره گوشه‌گیری و تنهایی در فصل زمستان سروده شده‌اند، زمستان گاهی در درون ما، احساس عمیقی از ناامیدی به جای می‌گذارد، ولی آن، آغاز بهار است، پس ما از آن درس زندگی می‌آموزیم، آن (زمستان) به ما یاد می‌دهد که تاریکی، شروع نور است و امید، شروع آینده درخشان؛ همانطور که در قصیده‌ای دیگر از نزار قبانی می‌خوانیم: برف مرا نگران نمی‌کند و محاصره یخندان مرا آزرده نمی‌سازد، پس من در برابر آن مقاومت می‌کنم، زمانی با شعر و زمانی با عشق!

۷۹- گزینه «۳»

(سید مہرعلی مرتضوی)

«عاشقان ارتباطی قوی بین عشق و زمستان می‌یابند، پس در آن، احساساتشان را بیان می‌کنند!» مطابق متن درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشعاری وجود دارند که در آن‌ها، ترس از فصل زمستان و مظاهرش پدیدار شده است! (در متن، صحبتی از ترس نشده است!)

گزینه «۲»: از میان شاعران، کسانی هستند که معتقدند زمستان زیبا نیست، پس هیچ نیازی به توصیف آن نیست! (در متن، چنین چیزی نیامده است!)

گزینه «۴»: زمستان به مردم، دوست داشتنِ گوشه‌نشینی را یاد می‌دهد، پس به درستی که تنهایی گاهی از هزار هم‌نشین بهتر است! (کاملاً نادرست است!)

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۱»

(سید مہرعلی مرتضوی)

«زمستان می‌تواند آتش احساسات را خاموش کند!» مطابق متن نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: زمستان فصل سرماست و عاشقان سرمای زمستان را به خوبی درک می‌کنند!

گزینه «۳»: زمستان فصلی است که مردم در آن، شیرین‌ترین کلمات را دربارهٔ عشق می‌گویند!

گزینه «۴»: زمستان صبح‌هایی سفیدرنگ و غروب‌هایی بارانی و زیبا دارد!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه «۴»

(سید مہرعلی مرتضوی)

«زمستان برای شاعران فصل امید است!»؛ این عبارت نمی‌تواند عنوان مناسبی برای متن باشد، زیرا موضوعات مطرح‌شده در متن را اصلاً پوشش نمی‌دهد.

در سایر گزینه‌ها، «زمستان در ادبیات عرب»، «کاربرد نمادین زمستان» و «احساسات متناقض در برابر زمستان» می‌توانند عنوان‌های مناسبی باشند.

(درک مطلب)

۸۲- گزینه «۱»

(سید مہرعلی مرتضوی)

«خبر...» نادرست است، «الأبواب» بعد از حرف جر آمده است و نقش «مجرور به حرف جر» را دارد. دقت کنید جار و مجرور «من الأبواب» خبر «إن» است.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۸۳- گزینه «۳»

(سید مہرعلی مرتضوی)

«من مصدر مجرد ثلاثی» نادرست است. اسم فاعل، وقتی با «م» شروع شود، می‌فهمیم که از مصادر ثلاثی مزید (باب‌ها) ساخته شده است.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه «۲»

(همیدرضا قائن‌امینی - اصفهان)

«اِخْتَرَعَ» نادرست است و باید به جای آن «اِخْتَرَعَ» بیاید؛ زیرا فعل ماضی و ثلاثی مزید از باب «إِفْتَعَلَ» است و وزن صحیح آن، «اِفْتَعَلَ» می‌باشد.

تکات مهم درسی:

در تست‌های ضبط حرکات، باید به حروف میانی کلمات توجه کنیم.

حرکات فعل‌های ثلاثی مزید و مصدرهای آن‌ها، از مهم‌ترین موارد در تست‌های ضبط حرکات به شمار می‌رود.

(ضبط حرکات)

۸۵- گزینه «۴»

(همیدرضا قائن‌امینی - اصفهان)

ترجمهٔ عبارت صورت سؤال: «دشنام‌دهنده‌ها را خوار رها کن تا خدای بخشاینده را خشنود و شیطان را خشمگین سازی!»

عبارت گزینه «۴» مانند عبارت صورت سؤال، راهی برای پاسخ دادن به نادانان و ناسزاگویان پیشنهاد کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خشنودی خدا در خشنودی پدر و مادر است و خشم خدا در خشم پدر و مادر!

گزینه «۲»: عبارت داده شده، مخاطب را از رحم کردن به افراد بی‌رحم بازداشته است!

گزینه «۳»: دشنام سرزمینی را بنا نمی‌کند و فاسدی را اصلاح نمی‌کند!

(مفهومی)

۸۶- گزینه «۲»

(ولی بربری - ابرو)

در گزینه «۲»، اسم تفضیل برای مقایسه آمده است، در نقش صفت نیز واقع نشده است، پس باید بر وزن «أَفْعَل» بیاید:

إِنَّ مَجَالِسَةَ الصَّالِحَاتِ أَفْضَلُ مِنْ ...

(قواعد اسم)

۸۷- گزینه «۴»

(هسین رضائی)

«متاجر» جمع مکسر بر وزن «مفاعِل»، مفردش «مَتَجِرٌ» فروشگاه و اسم مکان است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خَيْرٌ (خوبی)» و «شَرٌّ (بدی)» مصدرند نه اسم تفضیل.

گزینه «۲»: «مَرَهَمٌ (پماد)» با اینکه بر وزن «مَفْعَل» است، معنای مکان ندارد.

گزینه «۳»: «أَخْبَ (فعل ماضی باب إفعال)» (به معنی: دوست داشت) و «أَنْجَحَ (فعل مضارع متکلم وحده)» (به معنی: موفق شوم) هیچ‌کدام اسم تفضیل نیستند.

(قواعد اسم)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۳»

(علی آقاپایپور)

تقریباً سه سال از جنگ گذشته بود که آمریکا به آلمان اعلان جنگ داد. تا آن زمان آمریکا مستقیماً وارد جنگ نشده بود. با ورود نیروهای تازه‌نفس آمریکایی، ارتش متفقین ابتکار عمل را به دست گرفت و دولت‌های متحد یکی پس از دیگری تسلیم شدند و جنگ جهانی اول پس از چهار سال و اندی به پایان رسید.

(تاریخ (۳)، پنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۵)

۹۲- گزینه «۴»

(امیرحسین کاروین)

وقوع انقلاب در روسیه در جبهه جنگ جهانی اول هم تأثیر گذاشت. لنین که به مردم وعده صلح داده بود، متصرفات وسیعی را به متحدین واگذار کرد و در مقابل با آن‌ها قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه‌های جنگ خارج کرد.

دولت جدید کمونیستی تلاش کرد تا اراضی کشاورزی را از دست مالکان و اربابان، خارج ساخته و اداره آن‌ها را به شورای کشاورزان بسپارد. همچنین کشور جدید از اتحاد روسیه و مناطق متعلق به امپراتوری روسیه به وجود آمده است.

(تاریخ (۳)، پنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۵)

۹۳- گزینه «۴»

(مهمه ملک آتباری زاره)

ترتیب وقایع صورت سؤال:

«ب»: تشکیل اتحاد سه‌گانه توسط آلمان با امپراتوری اتریش - مجارستان و ایتالیا (۱۸۸۲ م.)

«د»: شکل‌گیری گروه‌های مخالف علیه تزارها در روسیه و شروع اصلاحات (۱۹۰۵ م.)

«ج»: انعقاد معاهده میان انگلستان و روسیه برای پایان دادن به اختلافات خود در ایران، افغانستان و تبت (۱۹۰۷ م.)

«الف»: بستن قرارداد انگلستان با دولت و ثوق‌الدوله برای تحکیم نفوذ و سلطه پایدار خود و تأمین منافع درازمدتشان در ایران (۱۹۱۹ م.)

(تاریخ (۳)، پنگ جهانی اول و ایران، صفحه‌های ۸۲، ۸۴ و ۹۰)

۹۴- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

براساس پیمان صلح ورسای بعد از جنگ جهانی اول، بخش‌هایی از خاک کشور آلمان به فرانسه و لهستان واگذار گردید.

(تاریخ (۳)، پنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۶)

۹۵- گزینه «۴»

(پواد میربلوکی)

یکی از اصلی‌ترین مقدمات بروز قحطی فراگیر ایران در زمان جنگ جهانی اول، سیاست‌ها و اقدامات انگلیس در ایران بود.

گزارش‌های مقامات انگلیسی مستقر در ایران اشاره می‌کند که خرید، جمع‌آوری و دپوی گسترده غلّه ایران برای تأمین نیروهای متفقین در جریان جنگ، از عوامل اصلی کمبود آن در ایران است.

(تاریخ (۳)، پنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۹)

۸۸- گزینه «۴»

(مبیر بیکلری)

«غداة» جمع مکسر کلمه «عادی»، اسم فاعل است و محلّ اعرابی آن نیز «فاعل» می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سُتِاح»، مفرد آن «سائح»، اسم فاعل است اما محلّ اعرابی آن خبر است.

گزینه «۲»: «مُعْجِزَةٌ» اسم فاعل و محلّ اعرابی آن نائب فاعل است. (دقت کنید «سُجِّلَتْ» فعل ماضی مجهول است.)

گزینه «۳»: «المُسلِمونَ» اسم فاعل و محلّ اعرابی آن مبتدا است، هم‌چنین «سُكَّانَ»، مفرد آن «ساکن»، اسم فاعل است و محلّ اعرابی آن، مضاف‌إلیه است.

(قواعد اسم)

۸۹- گزینه «۴»

(علی رسولی)

«الصغیرة» صفت برای «مزرعة» است، هم‌چنین «وحدیداً» نقش حال را دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «المستحقّین» صفت است، ولی در این گزینه حال نداریم.

گزینه «۲»: «الکبیرة» صفت است، ولی «حاضرین» خبر «لیس» (از افعال ناقصه) است نه حال. (دقت کنید با حذف کلمه «حاضرین» از جمله، مفهوم جمله ناقص و ناتمام می‌شود، بنابراین «حاضرین» نمی‌تواند نقش حال را داشته باشد.)

گزینه «۳»: «الأشرف» صفت است، ولی «مشتاقین» خبر «کان» (از افعال ناقصه) است، بنابراین مشابه گزینه «۲»، در این جا هم حال نداریم.

(حال)

۹۰- گزینه «۳»

(آبیرین مصطفی زاره)

در این گزینه حال نداریم، «واو» در اینجا برای عطف آمده است. ترجمه عبارت: «از مدیر درباره اتفاقات مسیر زندگی و سختی‌هایی که بر ما تأثیر می‌گذارد، سؤال شد!»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «هی فانیة» جمله حالیه است. ترجمه عبارت: «در آیات قرآنی به ما امر شده است که از اموالمان انفاق کنیم در حالی که آن‌ها نابودشونده هستند!»

گزینه «۲»: «هم کاناو مُستعجلین» جمله حالیه است. ترجمه عبارت: «مادرم غذای خوشمزه‌ای برای مهمانان گرامیمان پخت درحالی که آنان زود آمده بودند!»

گزینه «۴»: جمله «فوزهم ...» حالیه است. ترجمه عبارت: «بازیکنان تیم ما از ورزشگاه برمی‌گردند در حالی که بُرد آن‌ها، صعودشان به مرحله بعدی را تضمین می‌کند!»

(حال)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه ۲»

(امیرمسین کاروین)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بخش مهمی از تاریخ‌نگاری نوین به شرح ابعاد فرهنگی و سیاسی مردم یک جامعه اختصاص یافته است؛ بنابراین نمی‌توانیم بگوییم که این شیوه، از وضعیت افراد غیرمتنغد غافل بوده است.

گزینه ۳: در این سبک از تاریخ‌نگاری نیز به اقدامات شاهان توجه داریم اما نگاهمان را محدود به این‌گونه روایات نمی‌کنیم.

گزینه ۴: در تاریخ‌نگاری نوین، علاوه بر زمینه‌ها، علت‌ها، نتایج و آثار گوناگون حوادث تاریخی بررسی و تجزیه و تحلیل می‌شود.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۵)

۹۷- گزینه ۲»

(امیرمسین کاروین)

- کار مورخان شباهت بسیاری به کار کارآگاهان پلیس دارد. هر دو، به دنبال شواهد و مدارکی هستند که به گونه‌های گذشته را بازسازی و تفسیر کنند.

- پرسش‌ها علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کنند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.

- هر پژوهش باید مسئله تازه‌ای را بررسی کند و نظر جدیدی ارائه دهد. موضوع تحقیق همچنین باید دارای اثر و فایده باشد.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۹۸- گزینه ۴»

(یواد میربلوکی)

در بین‌النهرین و به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی - قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۳)

۹۹- گزینه ۳»

(علی آقاپانپور)

از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.

نقشه‌های تاریخی، انواع مختلف اطلاعات شامل قلمرو حکومت‌ها، مرزها، پایتخت‌ها، شهرها، بناهای مهم، محل دقیق رویدادها به خصوص جنگ‌ها، شبکه راه‌ها، مسیرهای مهاجرت و لشکرکشی‌ها و تقسیمات اداری و مالیاتی را نمایش می‌دهند.

با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ در دو قرن اخیر، مورخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند؛ به طوری که در آثار تاریخی تألیف‌شده در این دوره، نقشه‌هایی از دوره‌های مختلف تاریخی تهیه و ترسیم شده است. امروزه از نقشه‌های تاریخی، برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و دیگر جلوه‌های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌شود.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۸)

۱۰۰- گزینه ۴»

(یواد میربلوکی)

مطالعه و شناخت دوران بسیار طولانی پیش از تاریخ، عمدتاً متکی به کاوش‌های باستان‌شناسی است. از این رو، بیشتر اطلاعاتی که تاکنون درباره زندگی انسان و جوامع دوران پیش از تاریخ به دست آمده، حاصل تحقیقات علمی باستان‌شناسان است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۷)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه ۲»

(یواد میربلوکی)

با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۶)

۱۰۲- گزینه ۴»

(کنکور سراسری ۹۹)

یکی از کارهای مورخان در نقد (سنجش اعتبار) روایت‌کننده، تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر است تا معلوم شود، روایت‌کننده خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده است. سایر گزینه‌ها از معیارهای سنجش اعتبار و نقد یک روایت تاریخی است؛ نه راوی تاریخی.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۴)

۱۰۳- گزینه ۱»

(علی آقاپانپور)

روش‌های تاریخ‌نگاری و آثار آن‌ها:

- ۱- تاریخ‌نگاری روایی ← تفسیر طبری: محمدبن جریر طبری
- ۲- تاریخ‌نگاری ترکیبی ← فتوح البلدان: بلاذری - اخبار الطوال: دینوری
- ۳- تاریخ‌نگاری تحلیلی ← تجارب الامم: ابوعلی مسکویه - تاریخ بیهقی: ابوالفضل بیهقی - مروج الذهب: مسعودی

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۰۴- گزینه ۴»

(امیرمسین کاروین)

سران شرک که در ابتدای دعوت اسلامی مخالفت و دشمنی شدیدی با رسول خدا ابراز نمی‌داشتند، با گسترش دعوت و گرایش جوانان و مستضعفان به اسلام، درصدد برآمدند که با پیامبر (ص) و مسلمانان مقابله کنند.

گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسد که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است، اما با بررسی دقیق‌تر شواهد و مدارک متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در این موضوع دخالت داشته است که قریشیان قصد کتمان آن را داشتند.

مشرکان مکه بیم آن داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود. علاوه بر آن رقابت‌های قبیله‌ای و حسادت طایفه‌ای نیز در دشمنی با رسول خدا نقش داشته است.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۷)

۱۰۵- گزینه ۳»

(یواد میربلوکی)

پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا (ص) ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۸)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه ۲»

(مهمر ملک آباری زاره)

در دوران باستان، اختراع چرخ به منابۀ کشف آتش تحول بزرگی را در زندگی بشر آن زمان ایجاد کرد. در قرن نوزدهم با کشف و استخراج نفت و استفاده از آن به جای زغال سنگ در صنعت حمل و نقل، سرعت و کارایی وسایل حمل و نقل بیشتر شد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل و نقل، صفحه ۴۲)

۱۰۷- گزینه ۲»

(زهره دامیار)

حمل و نقل از جهت سیاسی و دفاعی دارای اهمیت است. دسترسی به کانال‌ها، بندرها، تنگه‌ها و آبراهه‌ها و نظایر آن از عوامل قدرت سیاسی کشورهاست و حکومت‌ها می‌توانند از آن‌ها در مواقع خاص به عنوان ابزار سیاسی استفاده کنند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل و نقل، صفحه ۴۴)

۱۰۸- گزینه ۲»

(صفا هاضری)

حمل و نقل با جابه‌جایی در پهنه مکان و فضای جغرافیایی سروکار دارد و هدف آن ارتباط دادن مکان‌ها و نواحی به یکدیگر است. بدین ترتیب ماهیت حمل و نقل اساساً جغرافیایی است و با مفاهیمی چون مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد سروکار دارد. شبکه‌های حمل و نقل هم از محیط جغرافیایی تأثیر می‌پذیرند و هم بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارند و آن را تغییر می‌دهند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل و نقل، صفحه ۴۴)

۱۰۹- گزینه ۱»

(صفا هاضری)

بررسی سایر گزینه‌ها: آزمون وی ای پی

گزینه ۲: «۲» احداث پایانه‌ها در حمل و نقل جاده‌ای کم هزینه‌تر است و در حمل و نقل ریلی هزینه احداث پایانه متوسط برآورد می‌شود.

گزینه ۳: «۳» دسترسی به نقاط مختلف در مسیر راه و توقف در ایستگاه‌های متعدد از مزایای حمل و نقل جاده‌ای است.

گزینه ۴: «۴» حمل و نقل هوایی به احداث مسیر نیاز ندارد و ناهمواری‌ها و موانع بر سر راه آن نیست. از هواپیما برای حمل کالاهای سبک و کم حجم استفاده می‌شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل و نقل، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۵)

۱۱۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

امروزه ایران با در اختیار داشتن بیش از ۱۴۰۰۰ کیلومتر خط لوله نفت و حدود ۳۸۰۰۰ کیلومتر خطوط لوله اصلی (فشار قوی) گاز طولانی‌ترین خطوط لوله نفت و گاز را در میان کشورهای عضو اوپک دارد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل و نقل، صفحه ۵۸)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه ۲»

(زهره دامیار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» بسیاری از فعالیت‌های انسان‌ها در محل معینی انجام می‌شود. گزینه ۳: «۳» در هر مکان، پدیده‌های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند.

گزینه ۴: «۴» مکان، از مفاهیم پایه‌ای علم جغرافیا است که اطلاع از آن برای درک مفاهیم آن علم لازم و ضروری است.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۱۲- گزینه ۲»

(صفا هاضری)

همه گزینه‌ها از مصادیق عملکرد مثبت انسان در ارتباط با محیط است؛ اما گزینه دوم احداث صنایع آب‌بر در استان سمنان، که جزء استان‌های کم‌آب و خشک کشورمان است، عملکردی منفی در ارتباط با محیط می‌باشد.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۱۳- گزینه ۳»

(صفا هاضری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» مطالعه افت سطح آب دریاچه ارومیه با کمک تصاویر ماهواره‌ای در مرحله جمع‌آوری اطلاعات انجام می‌شود.

گزینه ۲: «۲» بیانگر یک فرضیه می‌باشد و بیان مسئله نیست.

گزینه ۴: «۴» تجزیه و تحلیل درصد بیکاری و بی‌سوادی با روش‌های آماری، مربوط به مرحله پردازش اطلاعات است.

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۱۴- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

دید ترکیبی به جغرافیای دان کمک می‌کند تا به‌طور همه‌جانبه و جامع، پدیده‌ها را با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان مورد مطالعه قرار دهد؛ به طور مثال جغرافیای دان با هدف توسعه یک شهر، به مطالعه همه‌جانبه می‌پردازد و این مسائل را طرح و مطالعه می‌کند:

۱- با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند. (نقشه‌خوانی) ۲- با مطالعه بافت جمعیت شهر، میزان رشد آن و امکان مهاجرت‌پذیری آن را حدس می‌زند. (جغرافیای جمعیت) ۳- با مطالعه میزان منابع آب شهر، امکان توسعه شهر را پیش‌بینی می‌کند. (جغرافیای آب‌ها)

(بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۱۵- گزینه ۱»

(کتب سراسری ۱۴۰۱)

بررسی نتایج تحقیقات قبلی و مرتبط با بیان مسئله تحقیق مربوط به گام اول (طرح سؤال و بیان مسئله) قبل از تدوین فرضیه (گام دوم) است. در این مرحله پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها (گام پنجم) بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

گزینه «۳»: مرحله پردازش اطلاعات (گام چهارم) بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

گزینه «۴»: جمع‌آوری اطلاعات (گام سوم) به روش کتابخانه‌ای و میدانی بعد از تدوین فرضیه انجام می‌شود.

(مغرافیا، ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه «۱»

(صفا فاضری)

انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(مغرافیا (۲)، نامه چیست؟، صفحه ۱۱)

۱۱۷- گزینه «۲»

(صفا فاضری)

محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند. در واقع، هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.

(مغرافیا (۲)، نامه چیست؟، صفحه ۱۲)

۱۱۸- گزینه «۱»

(مهمر ملک‌آبادی زاره)

گزاره‌های «الف»، «ب» و «ج»، به ترتیب به ملاک‌های «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها قرار دارند» اشاره دارند.

(مغرافیا (۲)، نامه چیست؟، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۱۱۹- گزینه «۴»

(مهمر ملک‌آبادی زاره)

مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. در تصویر صورت سؤال، یک بیابان (ناحیه آب و هوایی) در میان سه استان (مرزهای اداری) قرار دارد.

مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.

(مغرافیا (۲)، نامه چیست؟، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۲۰- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.

(مغرافیا (۲)، نامه چیست؟، صفحه ۱۲)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه «۴»

(مهمر آقا صالح)

برهان مشهور ارسطو در اثبات وجود خدا، برهان حرکت است. اگر جهان را یک هستی یکپارچه ثابت تلقی کنیم، یعنی وجود حرکت در آن را نفی کرده‌ایم و بنابراین یکی از مقدمات برهان را مخدوش ساخته‌ایم و خود برهان رد می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رد برهان کمال است، نه برهان مشهور ارسطو = برهان حرکت.ا.

گزینه «۲»: در رد برهان نظم است.

گزینه «۳»: ارسطو در استدلال‌های خود به مادی یا غیرمادی بودن خدا اشاره نمی‌کند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۴)

۱۲۲- گزینه «۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

دکارت در برهان معروف خویش از «تصور موجودی نامتناهی» به «وجود نامتناهی» می‌رسد و آن را اثبات می‌کند. مقدمه‌ای که دکارت می‌پذیرد و باعث می‌شود چنین نتیجه‌گیری‌ای داشته باشد این است که موجود متناهی قادر به ساخت تصویری از وجود نامتناهی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نتیجه برهان دکارت که وجود خداوند است، در مقدمات مفروض گرفته نشده است؛ وگرنه استدلال او مصادره به مطلوب می‌بود.

گزینه «۳»: این گزینه دقیقاً برخلاف نظر دکارت است.

گزینه «۴»: در مقدمه اول برهان دکارت، موجودی خالق و ازلی و ابدی فرض شده است، نه «خالقیت این موجود».

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۲۳- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

هیوم معتقد است که برهان نظم از تجربه گرفته شده است. این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد و فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق وجود دارد که امور این جهان را اداره می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۵)

۱۲۴- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

هم متفکرانی مانند ویلیام جیمز، کرکگور و کانتینگهام، معتقد به وجود خدا بودند و هم فیلسوفانی مانند کانت و دکارت. هر دوی این گروه‌ها نیز راز معناداری زندگی را در باورمندی به خدا جست‌وجو می‌کردند و این مفهوم را دلیل اصلی معناداری زندگی می‌دانستند. اما تفاوت این دو دسته از فیلسوفان در این بود که گروه اول به خداوند صرفاً به عنوان موجودی متعالی که باور به او، به زندگی انسان معنا و هدفی برتر می‌دهد نگاه می‌کردند و در پی اثبات او - چه به روش عقلی و چه تجربی و حسی - نبودند؛ اما در طرف مقابل، هم کانت و هم دکارت در پی اثبات وجود یا ضرورت وجود خدا، با دلایل عقلی خویش بوده‌اند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۲۵- گزینه ۳»

(مهمم رضایی بقا)

فارابی در برهان علیت خود در اثبات وجود خداوند، نمی گوید که هر چه واقعیت دارد، باید دارای علتی باشد، بلکه می گوید: هر معلولی دارای علت است. دقت کنید که خداوند واقعیت دارد، اما نیازی به علت ندارد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه های ۳۳ و ۳۴)

۱۲۶- گزینه ۲»

(پرکل رهیمی)

تسلسل علل نامتناهی محال است، زیرا اگر سلسله علل بخواهد تا بی نهایت به عقب برود، اصلاً نوبت به معلولی که در خارج وجود دارد نمی رسد و این معلول هیچ گاه موجود نمی شود. پس وجود حتی یک معلول در جهان خارج با بی نهایت بودن سلسله علل در تناقض است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۳)

۱۲۷- گزینه ۴»

(همید سوریان)

در استدلال ابن سینا از امتناع تسلسل علل نامتناهی استفاده نمی شود و بنابراین در فرض امکان آن هم، همچنان ممکنات به واجب بالذات (خداوند) احتیاج دارند.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱» ویژگی های ذاتی برطرف شدنی نیستند. موجودات جهان برحسب ذات خود ممکن الوجودند، اما از این حیث که اکنون موجودند، واجب الوجود بالغیرند.

گزینه ۲» این مقدمه اول استدلال است، نه نتیجه آن.

گزینه ۳» استدلال ابن سینا نشان نمی دهد که اشیا جهان نامحدودند، بلکه می گوید حتی اگر نامحدود باشند نیز باز به واجب الوجود بالذات محتاج اند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه های ۳۴ تا ۳۶)

۱۲۸- گزینه ۳»

(همید سوریان)

طبق نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی»، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است و از خود هیچ استقلالی ندارد. این یعنی وجود موجودات از وجود خداوند جدا نشده است و نمی توان گفت وجودی جداگانه است که از وجود خدا نشئت گرفته است بلکه همواره متعلق به وجود خداست و مرتبه ای از وجود خدا محسوب می شود.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱» ابن سینا هم اشیا را در وجود محتاج خدا می دانست، نه در ماهیت، ولی مبنای فهم احتیاج وجودی را تحلیل حالت امکانی ماهیت می دانست.

گزینه ۲» هستی خود وجود است و نمی تواند در حد تساوی بین وجود و عدم باشد.

گزینه ۴» مقصود از واجب شدن، واجب الوجود شدن است. وجود نمی تواند واجب الوجود شود، زیرا هر چیزی ضرورتاً خودش است و این ضرورت دانی و شدنی نیست. این ماهیت است که می تواند واجب الوجود شود، نه وجود. از این رو، ملاصدرا بر حسب وجود فقیر، نیازمندی به وجود غنی را نتیجه می گیرد، نه نیازمندی به واجب الوجود شدن را.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه های ۳۵ و ۳۶)

۱۲۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

تحلیل ابن سینا بیشتر ناظر بر نیازمندی موجودات به واجب الوجود در مرحله پیدایش و وجود است.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه های ۳۴ تا ۳۶)

۱۳۰- گزینه ۱»

(مهمم رضایی بقا)

از دیدگاه فیلسوفان مسلمان باید ابتدا وجود خدا را از طریق عقل و تفکر و اندیشه پذیرفت و سپس با وی ارتباط معنوی برقرار کرد و یک زندگی معنادر و متعالی را سامان داد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۴۷)

منطق

۱۳۱- گزینه ۱»

(فیروز نژاد زهف - تبریز)

گزینه ۱» درباره استدلال تمثیلی است نه تمثیل؛ توجه کنید که تمثیل با استدلال تمثیلی متفاوت است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۴۲ و ۴۳)

۱۳۲- گزینه ۱»

(پرکل رهیمی)

گزاره موجود در گزینه ۱»، نوعی قیاس است نه استقرا؛ به این صورت که: هر دانشجویی کارت دانشجویی دارد. / سعید کارت دانشجویی دارد؛ پس سعید دانشجو است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۲» استقرای تمثیلی است. (تو نیز مانند من ممکن است چشمت به خاطر کار با گوشی ضعیف شود).

گزینه ۳» از مصادیق استقرا در علوم تجربی می باشد.

گزینه ۴» از مصادیق استنتاج بهترین تبیین که نوعی استقرا محسوب می شود، می باشد.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۳۲ تا ۳۹)

۱۳۳- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

باید توجه داشت که این استدلال بر مبنای چند تجربه، حکم کلی صادر کرده است. به عبارتی فرد در چندین مورد تجربه کرده است که فارغ التحصیلان رشته فلسفه بازار کار نداشته اند و از آن نتیجه کلی گرفته که این رشته چنین است.

در استقرای تمثیلی حکم یک امر جزئی به امر جزئی دیگر سرایت داده می شود؛ در حالی که این عبارت به کل امر مورد نظر حکم داده است. (رد

گزینه ۳)

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه های ۳۵ و ۳۶)

۱۳۴- گزینه ۲»

(علیرضا نصیری)

اگر وجوه مشابهت دو چیز به یکدیگر بیشتر باشد و در ضمن، وجوه مشابهت و نتیجه ای که از این مشابهت گرفته می شود نیز به هم مرتبط باشد، آن استدلال تمثیلی قوی تر خواهد بود. حال با توجه به این که وجوه مشابهت دو خانه مذکور در گزینه ۲» بسیار زیاد است و در ضمن این

وجوه ذکر شده، مانند مترژ، محل ساختمان، امکانات، همسایه‌ها و ... همگی از مواردی هستند که در قیمت خانه تأثیر گذارند، بنابراین استدلال مطرح شده در گزینه «۲» با آن که همچنان قطعی نیست، اما بسیار قوی‌تر از سایر گزینه‌هاست.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۱۳۵- گزینه «۴»

(سپه پیغرزاره صابری)

در این گزینه، استدلال از نوع قیاسی می‌باشد در حالی که سایر گزینه‌ها استقرا هستند نه قیاس، چرا که ابتدا یک مقدمه پنهان در استدلال وجود دارد و سپس از مقدمه کلی به نتیجه جزئی در مورد بیماری کرونا رسیده است.

۱) همه بیماری‌های عفونی با داروهای گیاهی قابل درمان است.

۲) کرونا نیز بیماری عفونی است.

پس در نتیجه: کرونا هم با داروهای گیاهی قابل درمان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استدلال استقرای تعمیمی است که از بررسی چند نمونه جزئی، نتیجه کلی گرفته شده است.

گزینه «۲»: استدلال استقرای تمثیلی است که در آن زندگی را مانند یک بازی دسته‌جمعی دانسته است.

گزینه «۳»: استدلال استنتاج بهترین تبیین است که نوعی استقراست و از بررسی احتمالات مختلف به نتیجه رسیده است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ تا ۵۲)

۱۳۶- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

عبارت «گر حکم شود که مست گیرند در شهر هر آنکه هست گیرند» یک قضیه شرطی محسوب می‌شود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کلمه «گوی» فعل امر است.

گزینه «۳»: عبارت «که گفت»، استفهام و انشائی محسوب می‌شود.

گزینه «۴»: کلمه «سعدیا» جمله ندایی است.

(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۳۷- گزینه «۴»

(ممد آقاصالح)

دو قضیه حملی «تو با یاد وطن می‌تالی» و «غریب است دلم در وطنم» در این بیت وجود دارد و همچنین عبارت «من چه گویم؟» نیز استفهام انکاری محسوب می‌شود که یک قضیه سالبه به‌شمار می‌رود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه، یک قضیه حملی وجود دارد: «گناه مستی و بغلت هر دو با من است.»

گزینه «۲»: کل این بیت یک قضیه شرطی است: «اگر عاشق نشوی آنگاه روزی بدون این که نقش مقصود از کارگاه هستی خوانده‌باشی کار جهان سر می‌آید.»

گزینه «۳»: مصراع اول یک قضیه حملی دارد و مصراع دوم یک قضیه شرطی.

(منطق، قضیه مملی، صفحه ۵۶)

۱۳۸- گزینه «۱»

(ممد رضایی بقا)

نسبت یا رابطه در قضیه حملی، باید فعل اسنادی یا ربطی باشد و به معنای «وجود دارد» یا «وجود ندارد» نباشد! در گزینه «۲»، «نیست» به معنای وجود ندارد است و در گزینه «۳» فعل به صورت اسنادی نیست و در گزینه «۴»، «است» به معنای وجود دارد می‌باشد. اما در گزینه «۱»، «است» در معنای اسنادی به کار رفته است.

(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۳۹- گزینه «۴»

(همید سوریان)

قضیه‌ای که نه جزئی است و نه کلیه، یعنی موضوع مفهوم جزئی است و سور ندارد و شخصیه محسوب می‌شود. «عقل» در عبارت «عقل هم‌ریشه با عقل به معنای افسار حیوان است و افسار نفس محسوب می‌شود.» موضوع است و چون لفظ آن موردنظر است، لذا مفهومی جزئی است و این قضیه شخصیه است. توجه کنید که هرگاه لفظ یک کلمه موردنظر باشد، آن کلمه مفهومی جزئی است.

سایر گزینه‌ها: موضوع قضیه در همه آن‌ها مفهومی کلی است.

نکته: «این» و «آن» در صورتی مفهوم را جزئی می‌کنند که معنای اشاره بدهند و در غیر این صورت چنین اثری ندارند. مثلاً «آن عقلی» در عبارت «آن عقلی کامل و دارای حکمت است که انسان را به اخلاق و شرافت هدایت کند» به معنای «هر عقلی» است و اشاره به یک عقل مشخص ندارد. بنابراین «آن عقلی» در اینجا مفهوم کلی است.

(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۱۴۰- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

گزینه‌های اول تا سوم همگی قضایای شخصیه هستند. در گزینه «۱»، از آن جایی که کلمه «باهم‌شماری» موضوع قضیه و مفهومی جزئی است، بنابراین قضیه، شخصیه محسوب می‌شود و همچنین است گزینه «۳». گزینه «۲» نیز از آنجایی که موضوع آن اسم خاص یک فرد است، بنابراین شخصیه محسوب می‌شود. اما موضوع گزینه «۴» کلی است و با سایر گزینه‌ها متفاوت است.

(منطق، قضیه مملی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

یکی از ویژگی‌های انسان توانایی شناختن است. انسان می‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند، بشناسد. شناخت انسان همیشه همراه با خطا نیست. انسان هم می‌تواند محسوس را بشناسد و هم می‌تواند امور نامحسوس را بشناسد اما ابزار شناخت امور محسوس با نامحسوس متفاوت است. گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» همگی به نوعی شکاکیت مطلق را اشعار می‌دارند درحالی‌که گزینه «۳» چنین نیست.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۸)

۱۴۲- گزینه «۴»

(مصدر ضایع‌ی‌رقا)

امکان معرفت امری بدیهی است. ما وجود خودمان را درک می‌کنیم، وجود افراد و اشیای پیرامون خود را حس می‌کنیم و کم‌ترین تردیدی نداریم که اشیایی در پیرامون ما هستند. بنابراین کسی به طور طبیعی در اصل امکان معرفت شک نمی‌کند.

(فلسفه یازدهم، امکان شفافیت، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۴۳- گزینه «۱»

(مصدر ضایع‌ی‌رقا)

معنا و مفهوم معرفت و شناخت، روشن است و نیازی به تعریف ندارد. اگر ابهامی هم از جهت کلمه و لغت باشد، حداکثر با بیان معادلی ابهام رفع می‌شود. پس اینکه هیچ ابهام در مورد شناخت نباشد، نادرست است.

(فلسفه یازدهم، امکان شفافیت، صفحه ۴۶)

۱۴۴- گزینه «۳»

(سپا پعفرزاده صابری)

در ظاهر، عبارات مطرح‌شده نشان از این دارد که فرد به شناخت اشتباه قبلی پی برده و در پی شناخت جدیدی است؛ اما دقت کنید که صورت سؤال، پیش‌فرض این عمل را خواسته نه خود عمل را. پیشرفت پیوسته دانش نشان از امکان شناخت دارد که توأم با قبول خطا بودن برخی از شناخت‌ها در انسان است.

(فلسفه یازدهم، امکان شفافیت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۴۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

درون‌نگری: نتیجه تأمل عقلی در یافته‌های درونی
شناخت تجربی: حاصل همکاری حس و عقل
شناخت عقلی: نتیجه به کار بردن محض عقل

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شفافیت، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۴۶- گزینه «۱»

(عمید سوریان)

شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم نیز استوار است و دانشمندان در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارد و از آنها بهره می‌برد؛ برخی از این قواعد عبارت‌اند از: ۱- پدیده‌ها خود به خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است. ۲- هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید. ۳- طبیعت، همواره یکسان عمل می‌کند. این قواعد زمینه‌هایی لازم برای شناخت تجربی هستند و بدون کمک گرفتن از حس و صرفاً بر اساس شناخت عقلی حاصل می‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: تأمل در حالات درونی نفس شناخت عقلی محض محسوب نمی‌شود زیرا همکاری عقل با حالات درونی نفس که نوعی ادراک بی‌واسطه قلبی است، می‌باشد.

گزینه «۳»: تعمیم دادن مشاهدات به شناخت تجربی می‌انجامد که روش شناخت جهان طبیعت است، نه کل هستی.

گزینه «۴»: یافته‌های عقل درباره کل هستی، پایه زندگی را استوار می‌کند ولی اعتبار آن از اینجا معلوم نمی‌شود که بر پایه آن‌ها زندگی می‌کنیم زیرا بر پایه تفکر عقلی نادرست هم می‌توان زندگی کرد. این ابزار حس است که به قدری معتبر است که بر پایه آن زندگی می‌کنیم و از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شفافیت، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۴۷- گزینه «۲»

(فیروز نزار نهم - تبریز)

این بیت بیانگر ابزار قلب است. این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس که تهذیب آن گام به گام است، حاصل می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شفافیت، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۴۸- گزینه «۱»

(پرگل رمیمی)

دریافت‌کننده وحی پیامبران هستند و انسان‌های دیگر نمی‌توانند آن را دریافت کنند؛ اما می‌توانند با تأمل و تدبیر در قرآن و سایر منابع وحی الهی، به میزان همت خود از بسیاری از حقایق آگاه شوند.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شفافیت، صفحه ۵۵)

۱۴۹- گزینه «۱»

(علیرضا تمیزی)

امکان پیدا کردن شناختی از کل هستی و وجود و عالم پیرامونی، شناختی است که صرفاً از طریق تعقل محض امکان‌پذیر است و اگر ما چنین شناختی را که حاصل فعالیت «عقل محض» است کتمان کنیم و این قبیل معارف را منتهی بدانیم، در آن صورت هرگز نخواهیم به شناختی از کل هستی دست یابیم؛ چون اولاً تجربه، خود نیازمند مفروضاتی است که از جنس شناخت عقلی می‌باشند و ثانیاً این‌که ولو آن اصول ابتدایی نیز مفروض گرفته شوند، تجربه اصلاً نمی‌تواند شناختی از کل هستی به ما بدهد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: از آن جایی که ریاضیات و هندسه از جنس شناخت عقلی حاصل از تعقل محض هستند، بنابراین ابطال این‌گونه شناخت‌ها به باطل شدن ریاضی و هندسه، با تعریفی که هم‌اکنون از آن‌ها می‌شناسیم، خواهد انجامید.

گزینه «۳»: همه علوم تجربی و هرگونه معرفت حاصل از تجربه، بر اصولی مانند «اصل علیت» و «ضرورت علی و معلولی» و ... متکی هستند که از جنس شناخت عقلی محسوب می‌شوند؛ بنابراین ابطال این‌گونه شناخت‌ها به متزلزل شدن علوم تجربی خواهد انجامید.

گزینه «۴»: شناخت اشیای پیرامونی یا از طریق حس صرف و خالی اتفاق می‌افتد و یا از طریق تجربه. اگر شناخت عقلی محض ممکن نبود، همانطور که در تشریح گزینه «۳» گفته‌شد، تجربه متزلزل می‌شد و شناخت ما از اشیای پیرامون و طبیعت منحصر در حس می‌گشت.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شفافیت، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۶)

۱۵۰- گزینه «۲»

(عمید سوریان)

الف) اعتبارسنجی ابزارهای شناخت بر عهده عقل است. توجه کنید که خود «شنوایی» به عنوان یک «حس» در اینجا موضوع شناخت است و خودش در صدور حکم نقشی ندارد و نمی‌توان گفت این شناخت حاصل همکاری حس و عقل است.

ب) اینکه منشأ حدیث قلب حجت خداست، به این معنا نیست که گوینده این سخن از قلب خود استفاده کرده است. گوینده این سخن با حس خود حدیث را خوانده یا شنیده است و با عقل خود معنای آن را دریافته و حکم کرده است.

پ) فهم خطای حسی از موارد همکاری حس و عقل است زیرا با حس خود به دو شناخت حسی متفاوت از یک حقیقت (مثلاً شیرینی عسل و تلخی آن) می‌رسیم و عقل با ملاحظه امور مختلف (مثل خوردن بادام تلخ بلافاصله قبل از چشیدن عسل) قضاوت می‌کند که کدام حس معتبر و کدام خطاست.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شفافیت، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۶)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

الف) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ قانون ممنوعیت واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی را اعلام کرد. (در جهت حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان)

ب) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند. (در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود)

ج) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

د) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور قراردادی غیررسمی به نام قرارداد گات را امضا کردند. (برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان) بعدها این قرارداد به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۳)

۱۵۲- گزینه «۲»

(آفرین ساهری)

(الف)

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

نفر $۲,۴۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۳,۶۰۰,۰۰۰$ = جمعیت بیکار

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری}$$

$$\text{درصد } ۴۰ = \frac{۲,۴۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰$$

ب) ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر از جمعیت دانشجویان کشور (که قبلاً نه کاری داشته و نه در جست‌وجوی شغلی بوده‌اند). جزو جمعیت غیرفعال جامعه محسوب می‌شدند، حال که این تعداد فارغ‌التحصیل شده و تصمیم به ورود به بازار کار گرفتند، جزو جمعیت فعال جامعه محسوب می‌شوند و به جمعیت فعال

قبل افزوده می‌شوند. در ادامه داریم که تنها ۸۰۰,۰۰۰ نفر از این فارغ‌التحصیلان جدید توانسته‌اند برای خود شغلی پیدا کنند و مابقی یعنی ۱,۲۰۰,۰۰۰ نفر $(۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۸۰۰,۰۰۰ = ۱,۲۰۰,۰۰۰)$ بیکار هستند و به جمعیت بیکار قبل افزوده می‌شوند. حال برای محاسبه نرخ جدید بیکاری در این کشور خواهیم داشت:

$$\text{نفر } ۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۰۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت فعال جدید}$$

$$\text{نفر } ۳,۶۰۰,۰۰۰ = ۲,۴۰۰,۰۰۰ + ۱,۲۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت بیکار جدید}$$

$$\text{درصد } ۴۵ = \frac{۳,۶۰۰,۰۰۰}{۸,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری جدید}$$

ج) بیکاری دوره‌ای: بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۱۵۳- گزینه «۴»

(سیرمهر مدنی دینانی)

بررسی عبارات صورت سؤال:

- صحیح است.

- صحیح است.

- غلط است؛ مطابق با مفهوم فقر مطلق می‌توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت. به عنوان مثال، مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که روزانه زیر ۱/۹ دلار درآمد دارند زیر خط فقر مطلق‌اند.

- غلط است؛ در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق روش برابری قدرت خرید (PPP) محاسبه می‌شود.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۵۴- گزینه «۴»

(آفرین ساهری)

الف) منفعت حاصل از تولید کالای A در کشور چین بیشتر از دیگر کشورهاست، در نتیجه کشور چین در تولید کالای A مزیت مطلق دارد.

منفعت حاصل از تولید کالای B در کشور هند بیشتر از دیگر کشورهاست، در نتیجه کشور هند در تولید کالای B مزیت مطلق دارد.

ب) ایران از نظر عوامل تولید با دو کشور چین و هند یکسان است. اگر ایران همه امکانات خود را بر تولید کالای A متمرکز کند، ۴۰ واحد منفعت و اگر به تولید کالای B تخصیص دهد ۷۰ واحد منفعت به دست می‌آورد. در

نتیجه می‌توان گفت هر چند ایران در تولید کالاهای A و B نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید کالای B (۷۰

واحد منفعت) نسبت به کالای A (۴۰ واحد منفعت) مزیت نسبی دارد. بنابراین باید در تولید کالای B متمرکز شود و کالای A مورد نیاز خود را از کشور چین وارد کند.

ج) منفعت حاصل از تولید کالای B در کشور هند بیشتر از دیگر کشورهاست، در نتیجه کشور هند در تولید کالای B مزیت مطلق دارد. بهتر است هر کشور در محصولی که مزیت دارد، تخصص و تمرکز یابد و سایر محصولات را از دیگر کشورها بگیرد. (کشور هند باید کالای B را در داخل تولید کند و کالای A مورد نیاز خود را از چین وارد کند.)

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۱۵۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

طرفداران نظام سوسیالیستی معتقدند: دولت‌ها موظف‌اند با قراردادن قوانینی سخت‌گیرانه بر مالکیت و سرمایه‌اندوزی، جلوی ظلم و ستم سرمایه‌دارها را بگیرند و از اقشار ضعیف حمایت کنند.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۱۵۶- گزینه «۲»

الف) در فضای جهانی، اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است.

ب) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

ج) زندگی عموم انسان‌ها در جامعه شهری به خاطر تخصص‌گرایی و تولید براساس مزیت، اقتصادی تک‌محصولی است.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۵)

۱۵۷- گزینه «۳»

با رعایت اصل مزیت‌های مطلق و نسبی می‌توان از هدررفت منابع جلوگیری کرد، چرا که منابع کمیاب هستند. (در صورت مبادله بین کشورها، باز هم کشورها با کمیابی منابع مواجه هستند.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صادرات کالاها به تولیدکنندگان اجازه می‌دهد تا محصولات خود را در بازارهای بزرگ‌تر به فروش برسانند.

گزینه «۲»: اگر اصل مزیت مطلق و نسبی رعایت نشود، از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدررفت آن‌ها محسوب می‌شود. بنابراین با رعایت این اصول از منابع و سرمایه‌ها به نحو درستی استفاده می‌شود.

گزینه «۴»: اگر اصل مزیت مطلق و نسبی رعایت نشود، با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد. بنابراین با رعایت این اصل محصولات باکیفیت‌تری تولید شده و رفاه جامعه افزایش می‌یابد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۱)

۱۵۸- گزینه «۳»

در سطح دستمزد ۲ میلیون تومان بازار با مازاد تقاضا روبه‌رو است. در این سطح از دستمزد به دلیل پایین بودن آن، مؤسسات و نگاه‌ها تمایل زیادی به استخدام نیروی کار دارند ولی نیروی کار حاضر به استخدام با این سطح از دستمزد نیست. در نتیجه کارفرمایان مجبور می‌شوند سطح دستمزد را افزایش دهند و در این حالت تمایل افراد برای استخدام نیز افزایش می‌یابد. دستمزد تا رسیدن به سطح دستمزد تعادلی افزایش می‌یابد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در سطح دستمزد $\frac{3}{5}$ میلیون تومان، بازار به تعادل می‌رسد. (محل برخورد منحنی‌های عرضه و تقاضای نیروی کار) یعنی دستمزد درخواستی نیروی کار برای اشتغال با دستمزد پرداختی از سوی کارفرما برابر است.

گزینه «۲»: در دستمزد ۵ میلیون تومان بازار دارای مازاد عرضه است. تعداد زیادی از افراد حاضر به کار در این سطح دستمزد هستند ولی کارفرمایان تمایلی به استخدام این تعداد از افراد با این سطح دستمزد ندارند. در نتیجه چون گروهی از افراد بیکار هستند حاضرند با سطح دستمزد پایین‌تری کار را انجام دهند. بنابراین دستمزد تا سطح رسیدن به دستمزد تعادلی پایین می‌آید.

گزینه «۴»: عرضه‌کننده نیروی کار: همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی را تولید می‌کنند و حاضرند کار خود را در اختیار تقاضاکنندگان کار قرار دهند.

تقاضاکنندگان نیروی کار: صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند. (گاهی در اقتصاد به تقاضاکنندگان نیروی کار، کارفرما هم می‌گویند.)

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۵۹- گزینه «۳»

الف) در اقتصاد ایران عامل «بی‌ثباتی در قیمت‌ها» بر بی‌ثباتی بازار کار و فعالیت اقتصادی اثر منفی قابل توجهی گذاشته است و یکی از عوامل مهم بیکاری و رکود به‌شمار می‌رود.

ب) یکی از وظایف دولت‌ها در هر کشوری، «اجرای سیاست‌های فقرزدایی و برقرار کردن عدالت» است و دولت‌ها موظفانند از طریق «حمایت از شرکت‌های تولیدی» و «مبارزه با فساد»، با فقر و بیکاری مبارزه کنند.

ج) مردم برای حفاظت از پیشرفت‌های اقتصادی خود در مقابل ویروس فقر مسئولیت دارند. آن‌ها می‌توانند از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمک‌های مردمی و نیز تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی، از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری، محافظت کنند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه ۹۰)

۱۶۰- گزینه «۴»

بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال سن دارد و در جست‌وجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند.

بررسی قسمت اول در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در علم اقتصاد کسی که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده است، بیکار محسوب نمی‌شود.

گزینه «۲»: در علم اقتصاد همه کسانی را که به صورت پاره‌وقت مشغول به کارند شاغل به حساب می‌آورند.

گزینه «۳»: در علم اقتصاد همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی‌شان مشغول به کار و فعالیت باشند، شاغل محسوب می‌کنند.

بیکاری اصطلاحی شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)